

Blekinge tekniska högskola
Sektionen för management
Psykologi C- uppsats 10 poäng
41- 60
psc002
Vt. 07

Är människan formad med det Karismatiska ledarskapet redan från tidig ålder?

– en observerande studie över mindre barn.

Författare:
Andersson, Pernilla

Handledare:
Lindström, Erik

Förord.

Till att börja med så utbringas ett stort Tack till den skola som har gjort denna studie möjlig och till den deltaganden klassen! Ett stort Tack skall även respektive lärare till klassen ha då dennes engagemang med gruppuppgifter och dylikt för barnen gjort att det varit till mycket hjälp för att få ett så bra och rättvist resultat som möjligt.

Tack till handledaren och BTH skola.

Med hopp om en intresseväckande och givande läsning!

Mvh Pernilla Andersson.

Abstract.

Studiens syfte var att undersöka om människan är formad med det Karismatiska ledarskapet redan från tidig ålder. Då egenskaper är svåra att studera, som också litteraturen beskriver, så valdes mönster som är karateristiska för det karismatiska ledarskapet ut, som exempelvis; stark utstrålning, stor kommunikations förmåga, en ledare för gruppen. Dessa mönster valdes att studeras genom observation av en klass där barnen var i sju års ålder. Av datainsamlingen gjordes an analys och tolkning och av detta framkom ett resultat som i sig visade på att det fanns mönster och beteenden karaktteristiska för karismatiskt ledarskap hos vissa av barnen. Barnen hade olika mycket av mönsterna men det visade sig ändock tydligt vilka som var av det karismatiska ledarskapet och som kamraterna lät sig ledas av.

Studiens frågeställning anses då besvarad och visar på att människan är formad redan från tidig ålder med karismatiskt ledarskap.

Nyckelord;

Karismatiskt ledarskap, karisma i positiv anda, mönster/beteenden, mindre barn, observation.

Innehållsförteckning.

1. Inledning	4.
1.1 Tidigare Forskning.....	4.
1.2 Centrala Begrepp.....	5.
1.3 Problemprecisering och Teori.....	6.
1.4 Frågeställning.....	7.
2. Metodologisk ansats	8.
2.1 Val av metod.....	8.
2.2 Analysmetod.....	8.
2.3 Urval.....	9.
2.4 Datainsamling.....	10.
3. Resultat	10.
3.1 Lektioner.....	10.
3.2 Raster.....	14.
4. Analys	15.
4.1 Tolkning av individ, Anna & Fredrik.....	16.
4.2 Teorianknytning och analys, Anna & Fredrik.....	16.
4.3 Tolkning av individ, Tina & Lisa.....	17.
4.4 Teorianknytning och analys, Tina & Lisa.....	17.
4.5 Tolkning av individ, Lina & Mathias.....	18.
4.6 Teorianknytning och analys, Lina & Mathias.....	19.
5. Diskussion	20.
6. Fortsatt forskning	22.
7. Referenser	23.
8. Bilagor	24.
8.1 Bilaga 1.....	24.

1. Inledning.

I studien undersöks det om karismatiskt ledarskap är en egenskap eller ett beteende som människan har redan från tidiga år eller om det är något som utvecklas senare i livet genom erfarenheter, utbildning eller dylikt. Fokus ligger på det karismatiska ledarskapet och definitionen av det för att studera om det är bestående egenskaper som finns från människans tidiga år. Intresset för studien grundar sig på tidigare kunskap i arbetspsykologi och även för framtida yrke. Att studera det karismatiska ledarskapet vidare är viktigt för att vi ska få mer förståelse och kunskap om hur man kan få våra arbetsplatser mer meningsfulla och tilltalande och även för att en person med karismatiska egenskaper ska kunna utveckla sitt ledarskap till en högre nivå.

Förförståelsen är också att vi redan är formade med egenskaper/mönster från det karismatiska ledarskapet från tidiga år i livet. Att studien avsmalnas till det karismatiska ledarskapet beror på att det anses som ett ledarskap i den moderna tiden och då är ett aktuellt ämne att diskutera och forska vidare i.

1.1 Tidigare forskning.

Tidigare forskning inom ämnet handlar främst om det karismatiska ledarskapet i sig och dess funktion i organisationer, och inte så mycket om det är egenskaper man har med sig från födseln. Detta gör min forskning intressant då jag tar upp ett nytt spännande område.

Karismatiskt ledarskap beskrivs ibland som ett negativt ledarskap, till exempel i media, som en ledare med ett auktoritärt drag där medarbetarna låter sig manipuleras av denne. Men det är inte det betraktelsesättet som denna studie har på karisma (Müllern T, Elofsson A. Den karismatiska chefen, 2006).

Här lyfts det ”nya ledarskapet” fram där det karismatiska ledarskapet främst handlar om att lyfta relationen mellan chefen och medarbetarna, ett synsätt som ligger mer i den moderna tiden och därför är intressant. Den moderna tiden har nämligen fört med sig stora organisationsförändringar och detta har i sig fört med sig nya ledarskapsformer, därav det ”nya ledarskapet” (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Inom ledarskapsforskning har karismatiskt och transformellt ledarskap dominerat referenserna och det är därför det har kommit att bli det moderna ledarskapet, det är det mest utforskade ledarskapet. Men ändå så har inget större intresse för om det är egenskaper som består från

födelsen utforskats i den mån så att det finns något stöd för att det skulle förhålla sig så eller ej (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Det var först i början av 1960: talet som forskare började fokusera ledarskapsforskningen kring den enskilde chefen och dess personlighet/egenskaper. Man funderade på om chefen kännetecknades av speciella drag, om denne till exempel hade mer intellekt, hade mer social förmåga eller dylikt än medelpersonen. Forskningen är oklar men det finns ett visst stöd för att chefer karaktäriseras av vissa egenskaper som har med social förmåga, intelligens, självförtroende och så vidare att göra (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Det finns då två olika förhållningssätt inom ämnet enligt litteraturen och det ena är att egenskaperna är medfödda och det ses då som att chanserna att kunna utveckla ett visst ledarskap är små. Det andra går ut på att ledarskap är något som lärs in och tränas fram och man kan då utveckla det ledarskap som situationen kräver (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Denna studies syfte är att studera vidare om dessa egenskaper är medfödda eller ej men genom att bryta sönder dessa två förhållningssätt och se dem som en enhet istället. Att de är egenskaper man föds med och sedan också kan utveckla genom livet, stödjer min undersökning detta så vore det ett steg i rätt riktning för ledarskapet. Då kunde man upptäcka personligheter som har egenskaper för ett karismatiskt ledarskap lättare och ge dem en chans att utveckla det vidare tidigare i livet.

1.2 Centrala begrepp.

Ordet karisma har tagits ur ett uppslag där det beskrivs som:

*”**Karisma** betyder personlig utstrålning. En person som är karismatisk har lätt att få med sig människor. Egenskapen är viktig för ledare och folk som talar inför publik. En karismatisk person behöver dock nödvändigtvis inte vara en "talare". Det är betraktaren eller åhöraren som avgör/uppfattar detta” (Wikipedia).*

Enligt litteraturen från Müllern T så definierar de också karisma på ett liknande sätt som Wikipedia. De menar på att karisma förknippas med egenskaper som fängslande, energisk, vältalig och intressant, som till exempel en välkänd person med stark personlig utstrålning. De tar även upp Svenska Akademiens definiering av karisma som också beskriver det som personlig utstrålning (Müllern T, Elofsson A. 2006).

I grunden så har ordet karisma en positiv laddning enligt Müllern T, Wikipedia och svenska Akademin samt i denna studies syfte.

Det karismatiska ledarskapet har flera viktiga aspekter och ömsesidighet är en av dem som anses viktigast enligt Müllern T. En bra chef ska kunna lyssna och visa respekt för sina arbetskamrater och dessutom kunna reflektera över sitt eget beteende och kunna handla därefter. En karismatisk chef ska även ha en god kommunikation med omgivningen och ha retorisk förmåga. Karisma ska ses som en positiv relation mellan chef och medarbetare. Genom att den karismatiska chefen aktivt formar sitt ledarskap till demokratiskt, ömsesidigt och kommunikativt så uppstår relationen till omgivningen positiv och omgivningen är då också villig att ta mer ansvar. Detta gör att karisma blir ett mer framtidsorienterat ledarskap som skapar engagemang för handlingsinriktning och tar organisationer i riktning mot ett mål (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Här är ett citat som beskriver karismatiskt ledarskap på det förhållningssätt som denna studie syftar till;

”Ett karismatiskt beteende handlar om hur chefer agerar; att kunna formulera ideologiska mål, att ha höga förväntningar på medarbetarna och därigenom uttrycka förtroende för dem, att visa på självupppoffring och personligt risktagande och så vidare” (-House,1991)(Müllern T, Elofsson A. 2006, sidan 124).

Dessa egenskaper är främst de som är gemensamma för de karismatiska ledarna och är de som ses till i studien. Litteraturen påpekar även att egenskaper är något vi föds med, som formas tidigt i våra liv och därmed är svåra att påverka och är också det som skall undersökas.

En annan forskare har även ett liknande påstående;

”En individ kan inte förfoga över karisma” (- Jermier ,1993) (Müllern T, Elofsson A. 2006, sidan 20).

Detta citat visar då på att karisma skulle kunna vara något som vissa människor har från tidiga år och inte är något som kommer senare i livet då det inte går att förfoga över själv.

En forskare i vår tid vid namn Schager har också beskrivit att en karismatisk individ karaktäriseras på så vis att denne är mycket kommunikativ och pedagogiskt driven. Ser man på forskningen förr över de karakteristiska egenskaperna för karisma och på den nya forskningen och exempelvis Schagers beskrivning så har egenskaperna varit bestående över tid och är hos människan fortfarande samma karakteristiska egenskaper idag för karisma (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Karismatiska ledare har en utstrålning av intellekt som gör att omgivningen ser till den här individen. Dock kan de också vara återhållsamma och reserverade, det som är deras största gemensamma egenskap är att de har en överlägsen intellektuell och idémässig förmåga (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Dessa forskare och citat fyller samma poäng som syftet i denna studie, att visa att människan är formad med karismatiska egenskaper/mönster redan innan vi upptäcker världen omkring oss.

1.3 Problemprecisering & Teori.

Som litteraturen från Müllern T och Elofsson A beskriver så är egenskaper och personligheter svåra att studera och för att underlätta i denna studies undersökning så är mönster snarare än egenskaper något som ska iakttas.

De mönster som ingår i studiens undersökning för karismatiska egenskaper är; stor kommunikations förmåga, initiativkraft i sociala förhållanden, motivationsförmåga, uthållighet i uppnående av mål och målinriktad, stark personlig utstrålning som syns över medelpersonerna, självförtroende, en "ledare" i gruppen. Mönsterna stämmer överens med hur en karismatisk person karaktäriseras i litteraturen (Müllern T, Elofsson A. 2006)

Att mönster och beteende studeras och personlighets teorier bortses lite ifrån är, som just litteraturen också menar på, att det inte är själva personlighets teorierna som är viktigast utan det är själva beteendet i sig som är centralt.

En teori som belyser beteenden som studeras här är till exempel Conger och Kanungo's teori om beteendemönster, även kallad Attributionsteorin och är alltså den teori som studien ska vila på och där de observerade mönsterna ska utgå ifrån. I studien är det den karismatiska chefens beteende som analyserats utifrån en modell som utgår från att detta ledarskap är något som tillskrivs en viss person av omgivningens syn på dennes beteende. Conger och Kanungo har då definierat tre stadier i vilka man kan identifiera dessa speciella karismatiska beteenden hos ledaren; *Bedömning av miljön*- där man tittar efter vilka möjligheter som tas tillvara i situationen av ledaren, det är nämligen här ledaren utformar sina mål. *Formulering av vision*- de mål som resulterat från ovanstående måste formuleras för att kunna kommuniceras på ett bra sätt. *Genomförande*- ledaren ska demonstrera hur målen ska kunna uppnås. För att kunna se vilka ledare som är karismatiska utifrån denna modell så ska ledaren ha förmågan att kunna uppmuntra sina medarbetare, underlätta formulering av målet, ha stor kommunikations

förmåga, kunna övertala och övertyga medarbetarna om vad som är lämpligast och dylikt. Att en ledare är karismatisk beror också mycket på dennes passionerade förhållningssätt till sitt yrke och dess beteende i sig gentemot omgivningen, det är en ledare som sticker ut i mängden. Conger och Kanungo föreslår också att man kan utveckla sitt karismatiska ledarskap genom att lära sig/utveckla kompetenser som; Att lära sig utvärdera sina situationer och se brister och fel, Att lära sig formulera sina visioner och mål på ett bra sätt och Att lära sig att ge beröm, se till sina medarbetare och lära sig kommunicera med dem på ett ansenligt sätt (Müllern T, Elofsson A. 2006).

Annan litteratur som också belyser ämnet ledarskap tar upp att förr trodde man att det var genetiskt bestämt om en person blev ledare eller ej, att det var en gåva. Den teorin kallades teorin om den Store Mannen och det handlade om makt då mycket få människor kunde få det. Denna teori släpptes för att ersättas med att stora händelser var det som skapade en ledare och det talades om den Stora Smällen teorin istället där situationen och efterföljarna skapade ledaren tillsammans. Som det går att utläsa av dessa teorier så förblev ledarskap något som fanns men som ingen kunde definiera och man släppte arvet och genetiken för mer ”modernare” tankar (Bennis W, Nanus B. Ledare, 1986).

Att dessa äldre teorier tas upp i denna studie är att det gör det intressant att ta upp dem igen då man kunde tänkt på att båda teorierna kunde slagits ihop och istället ses som en enhet då både det genetiska och händelser genom livet utvecklar ens personlighet och skulle kunna ha en inverkan på vem som blir en karismatisk ledare. Dessa två delade teorier som inte spunnits vidare på gör det intressant för denna studies resultat om de skulle ha ett samband.

1.4 Frågeställning.

”Är karismatiskt ledarskap en egenskap eller ett beteende som människan är formad med redan från tidiga år?”

2. Metodologisk ansats.

2.1 Val av metod.

Studien är av kvalitativ metod då syftet är att studera beteendemönster och då innebär att forskaren har en viktig roll för produktionen och tolkningen, som också är kriterier för att en studie ska vara kvalitativ (Langemar P, 2005).

För att kunna undersöka om vi har redan formade ledarskaps mönster/beteenden från tidig ålder så har *observation* valts som undersökningsmetod. Detta val grundar sig på att observation är den mest lämpliga metod då observation används för att studera just beteende då man registrerar vad som händer. Då forskaren sedan gör en tolkning av innebörden i det observerade är detta en mer subjektiv metod än till exempel intervju och enkät (Langemar P, 2005). Tolkningen av innehållet är också något som kan ge svar på frågeställningen i denna studie. De tankar och frågor som ställdes innan observationen för förberedande syfte var; Vad skall iakttas? När och hur länge skall beteendet iakttas? Hur skall observationen registreras? (Langemar P, 2005). Dessa frågor resulterade i valet att observationen skulle vara delvis ostrukturerad. Detta för att kunna registrera i alla situationer som barnen befinner sig i och inte vara för planerande. Det är dock endast för- utvalda mönster som ska registreras, men detta skall göras på ett mer öppet sätt för att få en djupare observation i beteendet. Det är en icke- deltagande observation och endast anteckningar skall föras under registreringen.

2.2 Analysmetod.

Vid bearbetning av data används situationsrelaterade jämförelser, detta innebär att man studerat ett visst beteende, som i denna studie ledarskaps mönster, i olika situationer som vid rast och lektion i detta fall. Finns det något mönster som dyker upp hos något/några barn när de har fria lekar på rasten eller när de har lektion med läraren eller i båda situationerna kanske och dylikt i denna studie? (Brenner Sten-Olof. Barnobservationer, 1974).

Analysen görs i tre steg, *tolkning*, *strukturering* och *komprimering*.

1. Tolkningen görs för att kunna förstå innebörden i det registrerade materialet. Det är här man skapar förståelsen och för att kunna göra det så måste man *översätta* materialet till sin egen livsvärld för att sedan kunna dra paralleller och tolka utifrån den bakomliggande teorin i studien.
2. Strukturering innebär att man ordnar och sorterar materialet så att det blir lättförståeligt och ger mening. Det är också en sorts tolkning då man tolkar varje innebörd i till exempel citaten och sätter in dem i kategorier eller enheter. Detta är själva analysen i sig och liknas vid ett pussel där en meningsfull bild tillslut kommer fram.
3. Komprimeringen av materialet gör att man får en sammanfattning av innebörden, detta då man omarbetat materialet i struktureringen och nu sammanfattar det i sina egna ord

och då får en mer kompakt text om själva innebörden. Detta ger i sig svaret på frågeställningen då man har låtit svaret träda fram av sig själv genom analysens gång (Langemar P, 2005).

2.3 Urval.

För undersökning av personer i lägre åldrar så valdes barn i sju till åtta års ålder ut. Att dessa barn valdes är på grund av att de har kommit till rätta i sin skolmiljö och de känner sig bekväma med sina klasskamrater, något som de kanske inte gör i vid sex års ålder i lekskolan då allt är nytt. En bekväm miljö gör att barnen kan agera som vanligt och inte påverkas av observatörens närvaro.

Barn vid sju års ålder har också frångått sitt egocentriska beteende och kan se till andras åsikter och värderingar, de är mer en egen individ nu som respekterar andra. Denna period grundar de sitt tänkande på konkreta handlingar utförda på konkreta objekt (Brenner Sten-Olof, 1945).

Urvalet av skola gjordes genom bekvämlighetsurval och blev en skola i hemorten, detta för att underlätta om mer data skulle behöva samlas in. Det blir ett bekvämlighetsurval då alla skolor inte har samma chans att delta i ett urval som detta. Valet av klass gjordes genom slumpmässigt urval med hjälp av rektor på skolan. Slumpmässigt urval gör att alla har samma chans att komma med i studien (Ejlertsson, 1996).

2.4 Datainsamling.

Datainsamling gjordes genom observation och beteendesampling. Beteendesampling innebär att man fokuserar på ett visst beteende för att kunna skapa sig en bild av det specifika beteendet (Brenner Sten-Olof, 1974). Beteendet i denna studie är då det karismatiska ledarskaps beteendet. Observation och registrering ägde rum under tre dagar på en skola i Halmstad området. Skola kontaktades genom möte med rektor där denne godkände datainsamlingen på skolan och informationslappar lämnades ut till föräldrar och lärare via rektorn. Fick information om att urvalet i studien blev 22 deltagare. Lärarna tog sedan kontakt för lämpligast val av dag för observation. Tiden för observation varade mellan skoldagens start klockan åtta på morgonen till klockan två på eftermiddagen. Observationerna ägde rum i klassens respektive klassrum under lektionerna men även ett rum för spel och lek utnyttjades

och en gymnastiksal för idrottslektion. De hade en mentor/lärare som var deras ordinarie men även en extra lärare deltog vid ett tillfälle, det var också en förälder på besök under en av dagarna. Även raster observerades för att täcka alla olika situationer barnen befinner sig i under en dag i skolan med sina kamrater, och denna rastplats var en sedvanlig skolgård med diverse gungor och bollplaner utanför klassrummet. De hade både hel- klass studier och halvklass. Inget samtal eller medverkande i aktiviteter skedde från observatörens sida då detta kunde påverka barnens beteende. Alla barnen nämns med fiktiva namn för konfidentialitetens skull.

3. Resultat.

Av de observationer och registreringar som gjorts över de utvalda mönster som utsetts så har ett mycket informativt och intressant material utformats. Nedan är sammanfattningen av dessa. Som det också är skrivet tidigare i studien så är mönsterna som ingår i studien för ett karismatisk beteende ; en stor kommunikations förmåga, initiativkraft i sociala förhållanden, motivationsförmåga, uthållighet i uppnående av mål och målinriktad, stark personlig utstrålning som syns över medelpersonerna, självförtroende, en ”ledare” i gruppen.

3.1 Lektioner;

Första dagen i klassen är de hel- klass på 21 elever på morgonen och ska ha religion. Första timmen överblickas klassen för att se hur barnen agerar som klass och om vissa sticker ut märkbart mer än andra. Av den första anblicken så är klassen en lugn grupp barn som lyssnar bra och håller en normal arbetstakt. En flicka vid namn Anna (observera att alla namn är fiktiva i studien) har en glad utstrålning som märks av från start och hon pratar gärna inför gruppen. En annan tjej, Lisa, har en lite tuffare utstrålning och sitter gärna bland killarna och pratar. Efter ett tag så märks det att Anna räcker upp handen oftast av barnen och vill svara på frågorna, hon kan mycket och verkar briljera lite extra med det då hon ger utstrålning av att vara självsäker. En grupp på tre killar utmärker sig också då de pratar högre än de andra och är lite tävlingsinriktade då de jämför resultat i några böcker de skriver i, dock inte religion. Lisa med den tuffa utstrålningen tränger sig gärna in bland killarna och vill vara med. En av killarna, Fredrik, i ”kill- trion” vill nu visa läraren vad han åstadkommit och utstrålar självsäkerhet när han får beröm, och säger med en självsäker och glad röst till sina kamrater;

”Titta jag fick Bra (skrivet i hans bok), de här var jätte lätta att räkna ut”. Kompisarna lyssnar gärna på honom men säger inte så mycket själva.

En annan kille vid namn Mathias är också en som vill prata mycket inför klassen, det märks då han gärna räcker upp handen och vill svara, han är också lite tuffare till attityden och syns lite mer än de andra. Av intrycket från första lektionen så är det fyra barn hittills som syns och utmärker sig tydligare än de andra.

Nästa lektion är halvklass på nio elever och det är tema Svenska och vokaler som gäller. Nu har även en förälder till Mathias anlänt till klassen för besök. Det blir en gruppuppdelning som sköts av läraren och de ska samarbeta för att hitta saker i klassrummet med vokaler i. Studerar en grupp på tre barn som inte märkts mycket alls, de är väldigt tysta och lugna då Anna var den som suttit jämte dem innan och tagit uppmärksamheten men nu är i den andra halvan av klassen. Lina i den gruppen får nu ett förändrat beteende och hon tar kommandot direkt och bestämmer vad de ska välja och inte välja. Hon gör det med stark övertalningsförmåga om det skulle vara invändningar mot hennes val. De andra tvekar lite ibland och ger Lina övertaget mest, de håller tillslut bara med och säger inte mycket.

Lisa med den tuffa utstrålningen hamnade med en kille som varit tystlåten innan och hon struntar i honom och letar saker själv, hon gör sig gärna hörd och han bara följer efter tyst. Hon är dock lugnare än i hel- klass då hon får uppmärksamheten lättare nu då gruppen högljudda killar hon satt med är i den andra halvan. Mathias är i en grupp med två andra killar men nu håller han tillbaka lite och hörs inte så mycket, däremot så bestämmer han gärna över de andra vad de ska välja men de löser det oftast bra med diskuterande sinsemellan. Beteendet är ändrat sedan föräldern anlänt.

I slutet av lektionen så är det självstudier i böcker. Studerar en grupp på fyra barn som inte har märkts av så mycket och vill se om det finns något specifikt beteende där som missats.

Märker här av en tjej, Tina, som är mycket hjälpsam mot sina kamrater då hon gärna går runt till dem och förklarar sådant de inte förstår, hon är också den enda i klassen som gör det.

Studerar därför dem resten av tiden och får se att Tina är väldigt påläst och smart, hon har inte den påtagliga utstrålningen av starkt självförtroende som vissa men ser säker ut i sig själv.

Hon räcker gärna upp handen för att svara på frågor men gör inte som några av de andra gjort där de vill få ordet bara för att få uppmärksamheten till sig.

Tredje lektionen så är det den andra halvan av klassen som har samma tema och blir indelade i grupper. Anna är den som tar initiativet i sin grupp och hon bestämmer med stark pondus i rösten vad som skall göras, barnen i hennes grupp gör som hon säger utan invändningar. I en grupp har det hamnat tre stycken ganska blyga barn och detta gör sig tydligt då ingen vågar

bestämma och alla är väldigt osäkra, de klara heller inte att genomföra uppgiften på egen hand och läraren griper in, denna grupp saknar en ledare och det visade att gruppen föll samman.

En av killarna i den högljudda gruppen har koll på sin grupp och de följer honom.

Sista lektionen är det idrott i hel- klass och temat är brännboll, de blir uppdelade i två lag och de barn som har varit mest utmärkande är i samma lag. När de ska ställa upp så är den tuffa tjejen Lisa första att springa och ställa upp så hon kommer först, hon ser väldigt stolt ut när de andra får göra ett led bakom henne. Utelaget märks att de har en stark sammanhållning då de utmärkande barnen Fredrik, Anna och Lina håller ihop gruppen då det är dem som börjar heja och peppa sitt lag och då hänger de andra på dem. De ser till att alla samarbetar och vill få gruppen att vinna.

När de ska byta sida så släpper de utmärkande barnen gruppandan och försöker vara den som kommer först i ledet istället, det är Anna som är snabbast och få stå först och efter henne så är det Fredrik som tränger sig in i ledet. Det märks tydligt när Fredrik ska slå att det är han som är snabbast i klassen och han ser väldigt nöjd ut och det bara utstrålar självsäkerhet om honom när de andra hejar på när hans springer. Utelaget har däremot ingen direkt ledare nu och de är inte samspelade alls, det är ingen som peppar och hejar i laget utan det råder mest osäkerhet och irritation hos många av barnen. Mathias märks inte av nu heller på det viset som han gjorde i början av dagen då föräldern inte var med.

I bytet av spel så kallar Fredrik till sig ett gäng och berättar ganska högt om någonting, många lyssnar till honom och det syns tydligt att han anses som en person att följa. De ska spela bolldatt och nu märker man av att Tina är framme när det förekommer konflikter om fusk och dylikt och ser till att spelet är rättvist, hon är också den som ropar till de andra barnen att de ska passa bollen då de har haft den länge. Tuffa Lisa njuter däremot av uppmärksamheten ser det ut som då hon glatt håller i bollen hela tiden då de andra då måste ropa på henne att passa. Fredrik är den som fuskar mest och knyter skorna så fort han blir träffad och säger att; ”det inte gäller då”. Ingen av barnen säger emot honom särskilt mycket och de spelar efter hans regler.

Efter den här dagen hos klassen så har det framgått tydligt vilka det är som är som sticker ut i mängden, nu återstår det att se om det är en tillfällighet att barnen agerade såhär eller om det förhåller sig så de andra två dagarna också.

Andra dagen i klassen så börjar dem med halvklass och tema spel i den ena gruppen och läsning iden andra. De som ska spela sitter i lekrummet och de andra i ordinarie klassrummet. Gruppen tjejer som spelar ett filmspel har lite konflikter, det är framförallt Anna och Lisa som

bråkar, Anna vill bestämma reglerna och de följer dem men när Anna fuskar ändå så blir Lisa irriterad över detta, tjejen som hamnat mittemellan dem är vanligtvis tyst. Anna försöker få över henne till sitt försvar genom övertalning men tjejen ger bara ett intryck av att osäkerhet och är tyst. Spelet fortsätter dock och det märks att Anna är den som vill vinna, hon försöker ge intrycket till de andra att hon redan tagit ut segern och säger gärna detta högt; ”Jag har många fler kort än er så jag kommer vinna!”. Hon tvistar verkligen tills hon får som hon vill och ger sig inte, hon ger inte andra barn en chans utan tar över direkt och vill vara den som har kontrollen. De andra två tjejerna låter till slut Anna få som hon vill då de verkar vilja slippa konflikter, de ser ut att ha ledsnat på Annas speltaktik.

Fredrik och några andra killar spelar ett spel i en annan del av rummet, och det man kan se är att han hjälper en av killarna med hur denne ska spela sina kort. Men efter en stund när Fredrik leder spelet så byter han taktik, hjälpen han ger de andra nu är bara till sin egen fördel och när detta märks så uppstår irritation i gruppen. Fredrik hörs mer och mer och han försöker övertala de andra i hur de ska spela, han säger att det är han som vet reglerna bäst och de andra lyssnar till slut på honom och han får övertaget.

När den andra halvan av klassen har speltema så är de första som studeras tre tjejer där Tina är med. En av hennes spelkamrater kan inte spela så bra och hon hjälper henne, hon förklarar och visar och gör det väldigt tydligt och klart hur det går till. Hon är rättvis och lurar inte sina spelkamrater till sin egen fördel som i förra gruppen. Det syns att hon spelar med allvar då de andra som inte är så duktiga mest stöjar, hon tänker länge och är taktisk. Hon spelar på en helt annan nivå än de andra två men låter inte det störa henne och hon låtsas inte om att hon är bättre än någon annan. Hon visar empati till kamraterna på ett annat sätt än de andra barnen och även på ett stort intellekt.

Mathias som spelar plockepinn med en annan kille har inte sin förälder på besök idag och har ett annat beteende nu, han är lite tuffare och syns lite mer. Han fuskar gärna när den andra killen inte ser men övervakar spelet noga när det är den andres tur och vill gärna bestämma reglerna. Då de inte hinner spela klart så säger han; ”Vi säger att jag var den som vann”, den andra kille som är tystlåten säger inte emot. Så även Mathias är tävlingsinriktad och ser gärna till att vinna med alla medel tillåtna.

Tredje dagen i klassen så har dem hel- klass och idag ska det undersökas vad som flyter och sjunker i vatten. Både Anna och Fredrik är sjuka och detta gjorde också en skillnad i klassen då andra ansikten fick möjlighet att synas. I gruppen där Anna saknas så tar Lina tillfället i akt att bestämma över sin grupp, hon hörs och syns mer nu och hon gör de sysslorna som anses

roliga och delegerar ut de mer trista uppgifterna till de andra. Hon försöker också glänsa med sin kunskap för de andra om föremålen de diskuterar och hon har en utstrålning av säkerhet som inte fanns när Anna var med. Hon är också den som pratar mycket inför klassen idag, något som hon inte gjort innan.

Tinas grupp håller en jämn diskussion där alla får chansen att säga sitt, Tina är dock den som har fått uppgiften att hålla i föremålen och göra uppgifterna samtidigt som de andra tittar på och förklarar. Tina håller gärna igång gruppen och diskussionen och alla kommer överens och ser ut att lära sig något av uppgiften.

Gruppen där Fredrik brukar vara med visar stor osäkerhet då de inte kan enas om vem som ska göra vad och kan inte komma överens om någonting. De får heller knappt gjort uppgiften på den tid de har till förfogande.

I den gruppen där Mathias befinner sig i så är det han som vill bestämma vem som ska göra vad och han ser även gärna till att han får göra de uppgifter som han tycker är roligast även om andra vill. Till exempel när Linus erbjöd sig; ”Jag kan hämta vatten”, då bröt Mathias in även om Linus var på väg; ”Nej, jag hämtar vattnet, du kan hämta sakerna” och så sprang han förbi Linus som såg besviken ut men gjorde som Mathias sa.

Den tuffa tjejen Lisa är lugn idag och försöker inte få den uppmärksamheten genom att höras och synas så som hon brukar göra, hon är i Fredriks grupp men när han är borta så lägger de andra mer märke till henne.

3.2 Raster;

Första rasten och en lunchrast var de raster som gav mest. Barnen spelar King på skolgården och det är nästan hela klassen som deltar. Fyra stycken börjar på planen och det är Anna och Fredrik som ställer sig där först och två andra mer tystlåtna barn. Fredrik ropar ut reglerna till de andra och Anna håller i bollen för start och spelet börjar lugnt. Efter en stund så fuskar en kille och Anna blir arg och tar ut honom och väljer in en ny person till planen och de fortsätter. Men så råkar Anna missa och ska då åka ut så en ny spelare kan komma in, hon skriker att det ska hon inte alls och börjar sedan gråta då alla är eniga om att hon fuskar. Spelet står stilla och en tjej går fram för att trösta, Anna ger sig inte och får vara kvar på plan. Hon var också den enda som var kvar på plan under hela spelet utan byte, hon fuskade ofta men alla gick efter hennes regler då hon annars blev arg och ledsen.

En lunchrast så är barnen ute på skolgården och några spelar King igen, det är en grupp av barn som inte gör så mycket väsen av sig och spelet är rättvist och lugnt. Tina är med och hon

peppar och hejar på sina kamrater, någon är sedan taskig och slår ut henne med flit. Istället för att göra en konflikt av det så går hon ur spelet och gör något annat.

I en annan del av skolgården så uppstod en häftig konflikt mellan Anna och Lisa och Anna blir ledsen. Tina ser detta och är där för att hjälpa till, hon för samman de två tjejerna och försöker få dem att prata med varandra och be om förlåtelse. Lisa lyssnar och förstår hennes fel och ber om ursäkt men Anna vägrar ge med sig. Tina tar ett beslut om att ta hjälp från en lärare som är ute då hon märker att hon inte kan göra mer själv. När läraren anlant så lämnar hon dem för att inte störa. Konflikten löser sig men Anna ger intrycket av att inte vara nöjd med att behöva be om ursäkt.

4. Analys.

Tolkningen görs utifrån sammanfattningen i resultatet där den texten är översatt från det registreringsmaterial som utformats av observationerna till en egen förståelse.

Sammanfattningen visar på att det är sex stycken barn i klassen som ”utmärker” sig mer än de andra. Med utmärker sig menas att dessa barn har något/några av de mönster som var meningen att studera i studien. Om man gör en tolkning av varje enskilt barns mönster i denna grupp som är utmärkande och ser detta som enheter så kan man se kopplingar till attributionsteorin som Kanungo och Conger har frambringat.

För att följa analysmetoden så har först en tolkning av varje individ gjorts för att skapa enheter, två barn i taget har beskrivits för att göra det lättförståeligt. Därefter så har en teorikoppling och analys av mönster gjorts av dessa individer för att få en strukturering och komprimering av materialet som då ger svar på studiens frågeställning.

4.1 Tolkning av individ, Anna & Fredrik;

Anna är den individ som är mest dominant av barnen, hon är den som pratar mest och framförallt vill prata inför klassen så de andra ska lyssna på henne då hon kräver mycket uppmärksamhet. Hon är mycket påläst i skolan och skäms inte för att visa detta tydligt då hon gärna briljerar med det inför kamraterna. Anna har en utstrålning av säkerhet i allting hon gör och hon viker inte av en tum med den även om det uppstår situationer med konflikter. Hon är den som gärna tar initiativet till saker och ting men har hon väl fått göra det så vill hon fortsätta bestämma och går saker inte som hon alltid vill så tar hon ibland till orättvisa taktiker som att börja gråta tills de andra ger med sig. Anna kan ha en stark pondus i rösten om det

behövs för att få andra att lyssna på henne och hon har en strong övertalningsförmåga som många av de andra barnen ofta faller in för. Hon är en tävlingsinriktad tjej då hon har en förkärlek till att vinna och ”komma först” och helst ser till sig själv i första hand. När Anna är sjuk så syns detta tydligt i klassen, framförallt på en av hennes tjejkompisar som då tar chansen att prata mer inför klassen och synas. Det är heller inte lika mycket konflikter i spel och lek då detta går lugnt till och ingen styr över det som när Anna är med och vill ha kontrollen.

Fredrik är den individ som också är dominant på ett liknande vis som Anna, han är lika tävlingsinriktad och lite egocentrisk då han gärna ser till sig själv först. Däremot så är han inte av den personen som tar till alla medel om han inte får som han vill och bryr sig heller inte om att alltid vilja ha kontrollen utan det är när det passar honom. Fredrik är en individ som utstrålar mycket självförtroende och han visar gärna detta för sina kamrater. Detta anses han göra för att de ska se upp till honom då han helst av allt tycks vilja vara en ledare för killtrion. Också han har en stark övertalningsförmåga och han gillar att göra sig hörd då många lyssnar på honom.

4.2 Teorianknytning och analys, Anna & Fredrik;

Dessa två ovannämnda barn har då några av de mönster som karaktäriseras som karismatiska, till exempel deras utstrålande av självsäkerhet, deras initiativ i sociala sammanhang och övertalningsförmågan som gör att de andra ser upp till dessa barn, de har en bra kommunikationsförmåga och ses som en individ att följa. Men som man också kan se är det inte alltid i den positiva anda i karisman som litteraturen från Müllern T och Elofsson A beskriver. Barnen kör ibland med ganska orättvisa medel mot sina kamrater för att få något till sin egen fördel och det är inte så det nya ledarskapet beskrivs fungera exakt. Nu är detta bara barn än så länge och kan man utveckla deras egenskaper och göra som Conger och Kanungo även föreslår, att utveckla och lära in ett bättre sätt att använda sitt ledarskap på så skulle detta kunna göras i barnens tidiga utveckling redan och göra dem till bra ledare i framtiden.

4.3 Tolkning av individ, Tina & Lisa;

Den tjej i klassen som inte uppmärksammas på samma sätt som de andra är Tina. Hon har inte direkt den starka utstrålningen av självsäkerhet som vissa har, hon ser mer säker ut i sig själv på ett sätt som visa på att hon inte behöver få uppmärksamhet hela tiden. Hon verkar ha mer självkänedom och veta vart hon står i sig själv. Hon är en mycket hjälpsam tjej och ser inte

bara i första hand till sig själv, hon är mycket gruppfokuserad och för hellre hela sin grupp av kamrater framåt än att försöka vinna något själv. Detta visar också på att hon är mycket empatisk och har ett intellekt på lite högre nivå än vad de andra barnen har. Detta syns särskilt tydligt då de spelar spel och Tina är den som sitter och tänker längst och är mest taktisk, detta samtidigt som hon hjälper sina kamrater utan att det ska vara till hennes egen fördel. Visar på att hon kan ha många "bollar" i luften samtidigt. Hon har även släppt sitt självfokus och kan se till andra i omgivningen. Tina vill gärna att allting ska gå rättvist till och håller gärna i saker och ting för att det ska göra det. Även i konflikter så försöker hon se till att allt går rätt till och att alla ska behandla varandra väl. Hon kan ta ett beslut för situationen på bra sätt och hon har ett moget beteende.

Den tuffaste tjejen i klassen är Lisa och hon vill gärna synas och höras och få uppmärksamhet av de andra. Hon är lite av en pojk- flicka då hon försöker umgås med killarna mest och har en annan attityd än vad de andra tjejerna har. Hon har en stark utstrålning och det är ingen som kör över denna tjejen i första taget. Beteendet förändras dock lite när hennes grupp av kill- kompisar inte är med, då lugnar hon sig lite och gör sig inte lika hörd. Detta verkar bero på att hon då lättare får uppmärksamhet av de andra då killarna inte är där. För Lisa så gäller det att vinna då hon är mycket av en tävlingsmänniska, hon vill gärna stå först i ett led och ha bollen hela tiden och vinna i spel. Detta kan också bero på att hon då får den uppmärksamhet hon vill ha men mycket tyder på att hon är väldigt individ fokuserad och gärna ser till sig själv först.

4.4 Teorianknytning och analys, Tina & Lisa;

Ser man till dessa två barnen så har de helt olika mönster och beteenden som karaktäriseras som karismatiska. Tina är den typen som har det mesta ur ett riktigt bra karismatisk ledarskap om man jämför med litteraturen Müllern T och Elofsson A. Hon är en ledare andra kan se upp till och lita på, hon tar tag i situationer och lämnar inte ett problem olöst. Tina ser hellre att fler är starkare än en och driver gärna en hel grupp framåt än att bara se till sig själv och har då det gruppfokuserade dragen från karisma. Hon har ett intellekt på hög nivå och kan utnyttja detta på ett bra sätt, hon ser sig dock aldrig mer än någon annan bara för det och det tyder på en bra empatisk förmåga som just karismatiska ledare behöver ha. Denna tjej kan kommunicera på ett ansenligt sätt och gör sina förklaringar förstådda för alla. Här har vi ett typiskt bra exempel på att karismatiska mönster finns formade redan från tidig ålder. Detta behöver såklart göras medvetet för personen så denne kan utveckla det vidare i livet men tyder ändå på att man kan ha en del med sig från början i sin personlighet och som egenskap.

4.5 Tolkning av individ, Lina & Mathias;

Två individer som inte märkts av lika mycket som just de andra har men ändå visat prov på att de har vissa tydliga karismatiska egenskaper. Dessa individer är också de som kommer fram mer när vissa andra barn/föräldrar inte är i närheten. Dem två barnen det gäller är Lina och Mathias.

Lina syntes inte alls i klassen förens Anna inte var där, då fick hon ett beteende att vara den som vill ta över Annas roll och vara den som bestämmer och tar initiativ till vad som ska göras i hennes grupp. Hon blir även mer kommunikativ inför klassen och vill gärna ha uppmärksamheten. De andra barnen runtomkring henne verkar vara vana vid att Lina gör såhär när Anna är borta och agerar på samma sätt som de gjorde mot Anna, de låter Lina få som hon vill. Det är ett förvånande beteende då Lina varit så tyst och lugn innan men nu blir helt omvänd. Hon delegerar också gärna ut de trista uppgifterna till sina kamrater i hennes grupp och gör själv de mer roliga. Lina vill också gärna briljera med sin kunskap när hon får möjlighet till det och detta visar på en självsäkerhet som inte fanns där när Anna var med. Det kan tyckas att Lina är lite otrygg i sig själv och då försöker hävda sig på något vis när hon får en chans, alltså när Anna inte är där och tar all uppmärksamhet.

Mathias är en individ som också får ett förändrat beteende under registreringen, men detta beror på att han får besök av en förälder under en av dagarna, detta gjorde det också mer tydligt vilken förändring han fick. Från början så var Mathias väldigt kommunikativ i klassen med en lite tuffare attityd. Han verkade i sig mycket självsäker och var väldigt framåt. Men när sedan föräldern dök upp så verkade han hålla tillbaka lite av attityden och blev också mer tystlåten. Annars så är Mathias en kille som gärna vill bestämma och han delegerar ut uppgifterna och ser till att allting blir gjort, han har kontrollen över sin grupp och dess uppgift och är inte rädd för att ta initiativ och beslut. Beroende på situation så har han olika fokus, ibland så ser han till andra och hjälper gärna till men ibland så är han mycket individfokuserad och bara ser till sig själv. En tydlig förändring märktes under ett spel då den gruppen Mathias befann sig i inte hade någon sammanhållning och det rådde stor osäkerhet i gruppen. Detta kunde bero på att Mathias annars var den som höll ihop gruppen och de litade till honom och nu när han höll tillbaka på grund av distraktionen att ha en förälder där så föll hela gruppens sammanhållning ihop och därav osäkerheten.

4.6 Teorianknytning och analys, Lina & Mathias;

Lina och Mathias är två barn som inte har den självsäkerhet och självkänedom som de andra barnen har men de har ändå vissa tecken på att de bär på en början till karismatiska drag, och

är anledningen till varför de togs med i studien. Det kan bero på att de inte ligger precis lika i utvecklingen med de andra barnen som litteraturen Barnobservationer (1947) också skriver att man får ta hänsyn till. Men de har en viss antydning till mönster när de väl får tillfället att ta uppmärksamheten till sig och vågar ta initiativ. De båda har egenskaperna att de kan hantera en grupp och ha kontrollen över situationen och är något av det viktiga i det karismatiska ledarskapet. Detta är också någonting som Conger och Kanungo menar att det går att utveckla med tiden som man själv utvecklas bara man blir medveten om det och kan se på sig själv kritiskt.

5. Diskussion.

Studiens syfte var att undersöka om karismatiskt ledarskap är en egenskap eller ett beteende som människan har redan från tidiga år och av detta så löd frågeställningen;

”Är karismatiskt ledarskap en egenskap eller ett beteende som människan är formad med redan från tidiga år?”

Fokus låg därmed på det karismatiska ledarskapet och barn i tidig ålder, cirka 7 år, för att kunna undersöka detta så utsågs med hjälp av litteratur ett antal mönster som anses karaktäristiska för egenskaper hos en karismatisk ledare. Dessa var bland annat: stor kommunikations förmåga, initiativkraft i sociala förhållanden, motivationsförmåga, uthållighet i uppnående av mål och målinriktad, stark personlig utstrålning som syns över medelpersonerna, självförtroende, en ”ledare” i gruppen. Datainsamlingen skedde med hjälp av observation och antecknad registrering under ett antal dagar med den slumpmässigt utvalda klassen. Den insamlade datan analyserades sedan genom tolkning, strukturering och komprimering som i sin tur ledde fram till ett svar på frågeställningen.

Av resultatet så har ett *svaret på min frågeställning* infunnit sig ur materialet. Det svaret visade på att människan är formad med mönster som av det karismatiska ledarskapet redan vid tidiga år, blir man då också medveten om sig själv och sina egenskaper/mönster så skulle man mycket väl kunna göra som Conger och Kanungo menar att man utvecklar det vidare.

Alla dessa barn har visat på vissa karismatiska mönster men beroende på hur långt de kommit i sina utvecklingsstadier så har de mer eller mindre av det karismatiska. Får de bli medvetna om sina egenskaper den tiden då de kan välja att utveckla det mer så har de alla möjligheter att bli en bra modern ledare för framtiden med egenskaper av det karismatiska ledarskapet.

Andra barn hade också tendenser till ledarskap i klassen men det var inte av det karismatiska ledarskapets mönster som fanns där utan av andra slag och dessa togs därför inte med då studiens syfte är att fokusera på det karismatiska.

Etiken har tagits hänsyn till i studien och det är framförallt de fyra huvudkraven gällande; *information, samtycke, konfidentialitet* och *nyttjande*. *Informationskravet* och samtyckeskravet har följts då rektor och skola kontaktades först och fick information om studien och dess syfte för ett godkännande, därefter så fick de deltagande barnen en informationslapp där även föräldrar till barnen har fått ge sitt *samtycke*. Den informationslappen gav information om att studien är frivillig och att inget onödigt material tas med i studien och de fick också veta vilka mönster som skulle studeras (Se bilaga 1, Informationslapp). Klassen som barnen går i har slumpats ut av rektor och har gjort att klasserna hade samma chans att komma med. *Konfidentialitetskravet* är styrkt då allt material från observationerna och registreringen har behandlats konfidentiellt och alla deltagare är anonyma och har fiktiva namn i studien. Det har heller inte gjorts några personliga psykologiska antagande om barnen utan det som har studerats är mönster hos dem som har med det karismatiska ledarskapet att göra. *Nyttjandekravet* ses till då materialet som insamlats endast har ändamål för studien och har inte nyttjats på något annat sätt. Anser också att studien är till nytta för samhället då det ger en ökad förståelse för det moderna karismatiska ledarskapet och då styrker studien även forskningskravet för att få utföra en studie.

Validiteten för en studie som är av kvalitativ metod menas med att den ska ha en kvalitet, meningsfullhet och en trovärdighet. Ser man till den *empiriska styrkan* i studien så har inga data plockats bort eller lagts till under registreringen utan allt är taget ur situationen som den var under observations tillfället. Som skrivet innan i studien så har även en *öppenhet* funnits i frågeställningen och under observationerna för att få en bredare syn i beteenden/mönster och stödjer då också det empiriska för en studie. Vid bearbetning av observationerna så har, som också Sten-Olof Brenner skriver i Barnobservationer, högsta noggrannhet och försiktighet tagits vid då man måste vara aktsam när man drar slutsatser från data då beteendet kan vara av en tillfällighet och då inte är generaliserbart för alla barn.

När det gäller *koherensen* i studien så har detta tagits hänsyn till då resultatet bildar en helhet för det som observerats och är lättförståelig. Det finns också en teori att vila studiens resultat mot för jämförelse och diskussion och är också en viktig del för koherensens styrka.

Triangulering däremot finns inte av något slag i studien och detta på grund av tidsbrist, men då intervjuer hade passat bra som en komplettering till observationerna annars. Det finns då bara en analysmetod också då inga fler datainsamlingar har gjorts förutom observation.

Förståelse-, meningsfullhets- och användbarhets styrka i studien är uppfyllda då syftet med studien är uppfyllt och en bred förståelse har skapats inom ämnet genom analys och resultat, resultatet i sig har också en relevans för studien och dess frågeställning. För användbarhetens styrka för studien så är detta ämnet ett aktuellt ämne i dagens samhälle då detta ger en bredare förståelse för hur det karismatiska ledarskapet kan utvecklas på ett tidigare stadie. Det ”nya ledarskapet” är också, som skrivet tidigare, på väg mer och mer in i samhället då det hela tiden sker organisationsförändringarna och detta i sig behöver nya sätt att leda organisationer på och gör då detta ämnet meningsfullt att forska i.

Enligt *Perspektivmedvetenhetens styrka* så finns det en förförståelse i studiens ämne som tagits hänsyn till och ämnet är också fokuserat och avgränsat till en mindre del av ledarskapet, det Karismatiska ledarskapet.

När det gäller *instämmande* från de deltagande så har detta inte kunnat ske då det var en omedveten företeelse som studerats hos deltagarna. Då deltagarna är omkring sju år så kändes det inte heller relevant för dem att läsa studien då de precis börjat lära sig läsa.

Studien anses *reproducerbar* då alla metoder som använts är noggrant beskrivna så även tillvägagångssätt och teori.

Med den *kvalitativa generaliserbarheten* så anses den insamlade datan ge en generaliserbar bild av att det karismatiska ledarskapet finns format i redan tidiga år hos människan. Ser man till fokus och begränsning av området så har det relevanta för studien betraktats. Däremot så hade kompletterande datainsamling kunnat göras för att stärka generaliserbarheten ytterligare. Tillexempel så hade observation kunnat göras över barnen när de blivit lite äldre för att se om det förhåller sig likadant i klassen som i nuläget. Ett bredare område hade kunnat täckas över ämnet om mer datainsamling hade gjorts, man kunde studerat olika klasser.

För att styrka *analysen* av den insamlade datan så har varje steg i den gjorts med största noggrannhet och försiktighet. Det lagts mycket tankeverksamhet vid att tillexempel se till att inte fylla i luckor, att tolka sådant som egentligen inte finns och att inte ta saker för givet då dessa fel är lätta att göra.

Själva *urvalet* är det mest relevanta för studien och då de inte påverkades av observatören så blev registreringen rättvis för resultatet.

Ser man på *teorin* som studien vilar på så är egenskaperna beskrivna för vuxna människor och därför är dessa studerade som likvärdiga mönster och beteenden för att kunna appliceras på mindre barn och gör då teorin användbar och rättvis. Teorin är av ny forskning (2006) och gör den då också aktuell.

För att försäkra sig ytterligare om att barnens beteende inte var av tillfällighet så avstämde med klassens respektive lärare registreringens resultat med lärarens kännedom om barnen, detta hjälper till att styrka resultatets tillförlitlighet. Tack vare lärarens engagemang med hel- och halvklass uppdelningar samt gruppuppgifter så har det underlättat registreringen och givit mer tid åt varje beteende som skulle observeras och är också någonting som resulterat i ett rättvist resultat för studien.

6. Fortsatt forskning.

För fortsatt forskning inom detta ämne så hade det varit intressant att studera dessa barn vidare när de blivit äldre och se om dem förändrats eller utvecklat sitt ledarskap. Hade man sedan följt dem upp i vuxen ålder och studerat deras yrkesval så hade man verkligen fått svar på min frågeställning ytterligare och i en bredare mån. Då skulle man kunna se om teorin som Conger och Kanungo frambringat också stämde med att man kan utveckla och lära sig mer om sitt ledarskap. Det karismatiska ledarskapet är överhuvudtaget något som skulle vara bra för framtiden att studera mer då det får mer och mer inflytande i organisationerna och att då få mer förståelse om det är en fördel.

7. Referenser.

Litteratur;

Bennis, Warren & Nanus, Burt, (1986) ”*Ledare*”. Svenska Dagbladets Förlag AB.
ISBN 91-7738-077-0

Brenner, Sten-Olof & Heimdahl, Inger & Hjelmquist, Erland & Johansson, Jan-Erik & Nordin, Gerd & Olofsson, Åke, (1947) ”*Barnobservationer*”. Almqvist & Wiksell, Stockholm.
ISBN 91-20-04161

Ejlertsson Göran, (1996) ”*Enkäten I praktiken - en handbok i enkätmetodik*”. Artikel nummer 6209, Lund, Studentlitteratur Lund.
ISBN 91-44-00052-9

Müllern, Tomas & Elofsson, Annelie, (2006) ”*Den karismatiska chefen*”. Artikel nummer 31879, Danmark, Författarna och Studentlitteratur 2006.
ISBN 91-44-03722-8

Internet;

Wikipedia uppslagsverk på nätet, ”*Begreppet Karisma*”.

URL:

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Karisma>

(19/4- 2007, 11.30)

Langemar, Pia, ”*Att låta en värld öppna sig: Introduktion till kvalitativ metod i psykologi*”, 2005.

URL:

<http://www.psychology.su.se/units/gu/info/kvalmetkompvt06.pdf>

(7/5- 2007, 13.42)

8. Bilagor.

8.1 Bilaga 1.

Informationslapp till föräldrar och lärare.

Hej!

Jag är en student från Blekinge Tekniska Högskola som läser beteendevetenskap. Denna delkurs ägnar jag åt min C-uppsats i Psykologi. Uppsatsen syfte handlar om att undersöka om ledarskap är en egenskap som människan har med sig redan från tidiga år eller om detta är något vi utvecklar senare i livet genom utbildning, erfarenheter eller dylikt.

För att få in rättvis data för denna undersökning så hade jag tänkt använda mig av **observation** av barn i tidig skolålder för att titta efter om de har de mönster som karaktäriseras som ledarskaps egenskaper. Dessa mönster som ska observeras är till exempel om några/något barn har större initiativkraft i sociala förhållanden än de andra barnen, större självförtroende och en stark personlig utstrålning som syns utöver de andra, en stark motivationsförmåga som gör att andra lyssnar till den personen/följer med osv. Mönsterna är väl utvalda med hjälp av litteratur i ledarskap.

Klassen som barnet går i har valts ut slumpmässigt bland de första års klasser som finns på skolan. Alla barn i undersökningen är anonyma och inga namn nämns. Deltagande är helt frivilligt och de barn eller föräldrar till barn som misstycer deltagande i denna undersökning kommer inte att vara med och bortses från i observationen. Var vänlig att kontakta respektive lärare/mentor om så skulle vara så meddelar de mig. Observationen går endast ut på att observera de mönster jag beskrev tidigare och allt annat beteende bortses från.

Jag kommer att vara med under en dag, eller fler om det behövs mer data, och studera barnen i deras naturliga skolmiljö och titta efter dessa mönster. Jag kommer inte att delta i deras aktiviteter pga att det kan påverka deras beteende utan bara observera.

Jag uppskattar om barnen vill delta i min studie inom ledarskap.

Tack på förhand!

Mvh Pernilla Andersson.

För frågor och funderingar kring studien så kan Ni kontakta mig på nr; 070-4618075.